

...కూర్మ ద్వాదశి...

సర్వం శ్రీసాయి సేవా ట్రస్ట్

Regd. 192/2019

సర్వం శ్రీసాయి

కూర్మ ద్వాదశి

కూర్మ ద్వాదశిని కూర్మ అవతారం అయిన విష్ణు యొక్క పండుగ.
విష్ణు దశావతారాల లో రెండవ అవతారం కుర్మా అవతారం.

దీనిని పుష్ప మాసంలోని శుక్ల పక్ష ద్వాదశి రోజు జరుపుకుంటారు.
దీని ముందు రోజు వైకుంఠ ఏకాదశి పర్వదినం, దీనిని ముక్కోటి
ఏకాదశి అని లేదా పుష్ప పుత్ర ఏకాదశి అని కూడా పిలుస్తారు.
వైకుంఠ ఏకాదశి ఒకసారి మార్గశీర్షంలో, ఇంకొకసారి పుష్పమాసంలో
వస్తుంది.

కూర్మ ద్వాదశి వేరు కూర్మ జయంతి వేరు, కొంత మంది రెండు
ఒక్కటిగా భావిస్తారు. విష్ణు ఆలయాల లో ప్రత్యేక పూజలు చేస్తారు .
ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని శ్రీకాకుళం లో వెలసిన శ్రీకూర్మం
కూర్మనాథ స్వామి ఆలయం లో వేడుకలు ఘనంగా చేస్తారు. కూర్మ
అవతారం లో విష్ణువు ఉన్న ఏకైక ఆలయం అది.

కూర్మ ద్వాదశి విష్ణువు యొక్క కూర్మ అవతారానికి అంకితం
చేయబడిన ఒక వ్రతం.

కూర్మా (తాబేలు) విష్ణువు యొక్క రెండవ అవతారం. విష్ణువు యొక్క ఇతర అవతారాల మాదిరిగానే, కూర్మా సంక్షోభ సమయంలో విశ్వ సమతుల్యతను పునరుద్ధరించడానికి కనిపిస్తుంది. అతని ఐకానోగ్రఫీ ఒక తాబేలు, లేదా సాధారణంగా సగం మనిషి - సగం తాబేలు. ఇవి చాలా వైష్ణవ ఆలయ పైకప్పులలో లేదా గోడ ఉపశమనాలలో కనిపిస్తాయి.

కూర్మ యొక్క మొట్టమొదటి వృత్తాంతం శతాపాత బ్రాహ్మణ (యజుర్ వేదం) లో కనుగొనబడింది, ఇక్కడ అతను ప్రజాపతి - బ్రహ్మ యొక్క ఒక రూపం మరియు సముద్రా మంతస్ (విశ్వ మహాసముద్రం యొక్క చర్పింగ్) తో సహాయం చేస్తాడు. పురాణాలలో, పురాణం విస్తరించి అనేక వెర్షన్లుగా అభివృద్ధి చెందింది, కూర్మ విష్ణువు అవతారంగా మారింది. అతను (మందర పర్వతం) కు పునాదికి మద్దతుగా తాబేలు రూపంలో కనిపిస్తాడు.

దేవతలు మరియు రాక్షసులు కలిసి దైవ సర్పం వాసుకితో తాడు (సముద్రా మంతస్) తో సముద్రం చిందరవందర చేస్తారు, మరియు మంచి, చెడు విషయాల కలయికను ఈ విషయం తొలగిస్తుంది. ఇతర ఉత్పత్తులతో పాటు, ఇది శివుడు తాగే విషాన్ని ఉత్పత్తి చేస్తుంది మరియు దానిని అతని గొంతులో ఉంచుతుంది, మరియు అమరత్వం

అమ్మతాన్ని రాక్షసులు పట్టుకుని పారిపోతారు. కూర్మావతారం, హిందూ పురాణాల ప్రకారం, రాక్షసులను మోహింపజేయడానికి మోహిని అనే స్త్రీలింగంగా మారుతుంది. వారు ఆమె కోసం వెంటపడతారు. వారు ఆమెను అమ్మతాన్ని తీసుకోమని అడుగుతారు, దయచేసి వారి భార్యగా ఉండి, వాటి మధ్య ఒక్కొక్కటిగా పంపిణీ చేయండి. మోహిని - విష్ణు తేనె కుండను తీసుకొని దేవతలకు ఇస్తాడు, తద్వారా చెడు శాశ్వతంగా మారకుండా నిరోధిస్తుంది మరియు మంచిని కాపాడుతుంది.

కూర్మ పురాణం వేద గ్రంథాలలో కనిపిస్తుంది, మరియు పూర్తి వెర్షన్ యజుర్వేదంలోని శతాపాత బ్రాహ్మణంలో కనిపిస్తుంది. వేద యుగంలో, మత్స్య మరియు వరాహ వంటి, కూర్మ ప్రజాపతి బ్రహ్మతో సంబంధం కలిగి ఉంది మరియు విష్ణువుతో సంబంధం లేదు. విష్ణువు అవతారంగా కూర్మను అనుబంధించిన మొదటి సూచన రామాయణం మరియు మహాభారతంలో కనిపిస్తుంది. అయితే, ఈ లింకులు అస్పష్టంగా ఉన్నాయి, ఎందుకంటే కూర్మను అకుపారా వంటి ఎపిటెట్స్ సూచిస్తాయి. పురాణాలలో మాత్రమే, కూర్మ మరియు మత్స్య రెండూ విష్ణువుతో ప్రత్యేకంగా మరియు స్పష్టంగా ముడిపడి ఉన్నాయి.

వేద గ్రంథాలలో కూర్మా అనేది ఒక సంకేత కాస్మోగోనిక్ పురాణం.

అతను నిరంతర సృజనాత్మక కార్యకలాపాలకు పునాది సూత్రాలు

మరియు మద్దతు యొక్క అవసరాన్ని సూచిస్తుంది. శతాపాత

బ్రాహ్మణంలోని 6.1.1 మరియు 7.5.1 విభాగాలలో, కూర్మ ఆకారం

భూమి యొక్క అర్ధగోళ ఆకారాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది మరియు ఇది

అగ్ని బలిపీఠం రూపకల్పనలో భాగంగా చేస్తుంది. అతన్ని జలాల

ప్రభువుగా కూడా పరిగణిస్తారు, తద్వారా వరుణుడికి ప్రతీక. ఈ

ప్రారంభ హిందూ గ్రంథాలలో, వరుణుడు మరియు దేవత భూమిని

భార్యాభర్తలుగా పరిగణిస్తారు, ఈ జంట అనేక జీవిత రూపాలను

సృష్టించడానికి మరియు పోషించడానికి ఒకరిపై ఒకరు

ఆధారపడతారు. కుమ్మ, కశ్యప మరియు కచపా వంటి ప్రత్యామ్నాయ

పేర్లు వేద సాహిత్యంలో ఉన్నాయి, అలాగే ప్రారంభ బౌద్ధ పురాణాలైన

జాతక కథలు మరియు జైన గ్రంథాలు కూడా ఉన్నాయి, ఇవి తాబేలు

లేదా తాబేలును కూడా సూచిస్తాయి.

శ్రీ కూర్మ స్తోత్రం

— — — — —
నమామ తే దేవ పదారవిందం

ప్రపన్న తాపోపశమాతపత్రం |

యన్మూలకేతా యతయోఽంజనోరు

సంసారదుఃఖం బహిరులేక్షపంతి || ౧ ||

ధాతర్యదస్మిన్నవ ఈశ జీవా-
స్తాపత్రయేణోపహతా న శర్మ |
ఆత్మన్లభంతే భగవంస్తవాంఘ్రి-
చ్ఛాయాం స విద్యామత ఆశ్రయేమ || ౨ ||

మార్గంతి యతే ముఖపద్మనీడై-
శ్చన్దస్సుపర్ణైర్యషయో వివిక్తే |
యస్యాఘమర్షోదసరిద్వరాయాః
పదం పదం తీర్థపదః ప్రపన్నాః || ౩ ||
యచ్ఛ్రద్ధయా శ్రుతవత్సా చ భక్త్యా
సంమృజ్యమానే హృదయేఽవధాయ |
జ్ఞానేన వైరాగ్యబలేన ధీరా
వ్రజేమ తతేఽఁఘ్రి సరోజపీఠమ్ || ౪ ||

విశ్వస్య జన్మస్థితిసంయమార్థే
కృతావతారస్య పదాంబుజం తే |
వ్రజేమ సర్వే శరణం యదీశ
స్మృతం ప్రయచ్ఛత్యభయం స్వపుంసామ్ || ౫ ||

యత్సానుబంధేఽసతి దేహగోహి

మమాహమిత్యూఢ దురాగ్రహాణాం |

పుంసాం సుదూరం వసతోపి పుర్యాం

భజేమ తత్రే భగవన్నదాబ్జమ్ || ౬ ||

తాన్వా అసద్వృత్తిభిరక్షిభిర్యే

పరాహృతాంతర్మనసః పరేశ |

అథో న పశ్యన్త్యురుగాయ నూనం

యేతే పదన్యాస విలాసలక్ష్మ్యాః || ౭ ||

పానేన తే దేవ కథాసుధాయాః

ప్రవృద్ధభక్త్యా విశదాశయా యే |

వైరాగ్యసారం ప్రతిలభ్య బోధం

యథాఞ్జాసాన్వీయురకుంఠధిష్ణ్యమ్ || ౮ ||

తథాపరే చాత్మసమాధియోగ-

బలేన జిత్వా ప్రకృతిం బలిష్ఠాం |

త్వామేవ ధీరాః పురుషం విశన్తి

తేషాం శ్రమః స్యాన్న తు సేవయా తే || ౯ ||

తత్తే వయం లోకసిస్సుక్షయాద్య
త్వయానుస్సుష్టాస్తిభిరాత్మభిః స్మ |
సర్వే వియుక్తాః స్వవిహారతంత్రం
న శక్నుమస్తత్ప్రతిహర్తవే తే || ౧౦ ||

యావద్భలిం తేఽజ హరామ కాలే
యథా వయం చాన్నమదామ యత్ర |
యథో భయేషాం త ఇమే హి లోకా
బలిం హరన్తోఽన్న మదన్త్యనూహః || ౧౧ ||

త్వం నః సురాణామసి సాన్వయానాం
కూటస్థ ఆద్యః పురుషః పురాణః |
త్వం దేవశక్త్యాం గుణకర్మయోనౌ
రేతస్త్వజాయాం కవిమాదధేఽజః || ౧౨ ||

తతో వయం సత్ప్రముఖా యదర్థే
బభూవిమాత్మన్కరవామ కిం తే |
త్వం నః స్వచక్షుః పరిదేహి శక్త్యా
దేవ క్రియార్థే యదనుగ్రహాణామ్ || ౧౩ ||

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే కూర్మస్తోత్రం ||

స్వస్తి....